



Opettajien välisestä ystävyydestä

KUN SEURAA koulusta käytävää keskustelua, esiin nousee muutamia teemoja, jotka esitetään yleisenä totuutena. Yksi näistä on opettajien yhteistyön lisääminen. Koulumaailmaa kirjoituspöydän takaa tarkastelevat henkilöt pitävät yhteistyötä niin tärkeänä, että sitä halutaan edistää yhdistelemällä oppiaineiden sisältöjä mm. ilmiöillä, rakentamalla uudet koulut avoimiksi halleiksi, lisäämällä ys-aikaa kiky-tunneilla tai kokeilemalla, saataisiin-ko vuosityöajalla sidottua opettajat saman pöydän ääreen. Onpa joitain palkitsemisjärjestelmiäkin

Lähtökohtaisesti tunnutaan ajateltavan, että opettajat ovat

niin tyhmiä, etteivät he älyä omaa parastaan, vaan puskevat eteenpäin kuin laput silmillä, ellei heitä pakoteta yhteistyöhön. Mutta vaikka monissa tilanteissa pakko on paras motivaattori, tässä se ei sitä ole.

Hedelmällinen yhteistyö opettajien välillä on joustavaa. Yhteistyömuotoja suunniteltaessa huomioidaan mm. opetussuunnitelman sisältö, käytettävissä olevat tilat ja muut resurssit sekä oppilas- ja opiskelijaryhmän vireystila. Tärkeintä on, että yhteistyön hyötysuhde on hyvä.

Yhteistyön hedelmällisyyttä ja toivuutta voidaan arvioida kehittämäläni kvasitieteellisellä kaavalla

Opettajien yhteistyön tekijät:

1. Sama syke (jatkossa syke)

Yhteistyötä tekevien opettajien toimintanopeuden on oltava riittävän lähellä toisiaan. Jos toinen on tuumailija ja toinen toimii välittömästi ilman ennakkosuunnittelua, ollaan jonkinasteisissa hankaluuksissa. Sinunkin tuttavissasi on opettajia, jotka ovat armottomia säheltäjiä sekä niitä, jotka eivät millään lähde käyntiin tilanteen sitä vaatiessa.

2. Sama ihmis- ja oppimiskäsitys (jatkossa käsitys)

Jos kaksi tai useampi opettajaa kohdistaa ammatillisia toimenpiteitä johonkin oppilaaseen tai oppilasryhmään, olisi suotavaa, että pyrkimykset olisivat samansuuntaisia.

3. Opettajien osaamisprofiilit täydentävät toisiaan (jatkossa varianssi)

Yhteistyö on oppilaiden kannalta parempaa, jos yhteistyötä tekevien opettajien kykyprofiilit poikkeavat toisistaan. On parempi, jos toinen opettaja osaa piirtää ja toinen ei, kuin se, ettei kumpikaan osaa.

4. Sama näkemys opetussuunnitelman toteuttamisesta (jatkossa näky)

Opetussuunnitelmaa on toistaiseksi voinut toteuttaa parhaaksi katsomallaan tavalla. Jos opettajilla on hyvin erilainen näky eli visio toteuttamistavasta, tietään sen, mitä siitä tulee.

5. Sama ajankäytöllinen resurssi (jatkossa aika)

Yhteistyön toteuttaminen vaatii aikaa ja jos toisella on aina kiire koiraa ulkoiluttamaan eikä siksi halua jäädä työpäivän jälkeen koululle notkumaan, ollaan taas pulassa.

6. Muut, mm. henkilökemiaan liittyvät tekijät (jatkossa kemia)

Näistä saadaan kaava:

$$\text{työpanos} \cdot \text{syke}^{\sqrt{2}} \cdot \text{käsitys}^{\sqrt{2}} \cdot \text{varianssi}^{\sqrt{2}} \cdot \text{näky}^{\sqrt{2}} \cdot \text{aika}^{\sqrt{2}} \cdot \text{kemia}^{\sqrt{2}} = \text{hyöty}$$

Yleisemmin opettajien välisen yhteistyön edellytys voidaan siis kirjoittaa muotoon:

$$\text{työpanos} \cdot \text{opettajien määrä} \cdot \text{syke} \cdot \text{varianssi} \cdot \text{osaaminen} \cdot \text{näky} \cdot \text{aika} \cdot \text{kemia} \geq \Sigma \text{työpanos}$$

Vaikka asia on nyt selvästi sanottu, haluan tehdä yhden noston edellä esitetystä. Tämä lähes tieteellisellä tarkkuudella valmistettu arviointityöväline osoittaa palikoiden oikein asettuessa sen, että opettajien välinen yhteistyö kannattaa. Kaikki hyötyvät ja elämä on pelkkää auvoa. Kaavan pirullisuus kätkeytyykin pikkuruisen operaattoriin muuttujien välissä, nimittäin kertomerkkiin. Jos jokin edellä mainituista muutujista lähestyy nollaa, koko epäyhtälön vasen puoli lähestyy nollaa ja yhteistyö ei olekaan voimaa!

Nyt älköön kukaan ajatelko, että vastustan opettajien yhteistyötä tai edes sen edistämistä. Silloin, kun edellä kuvatut tekijät asettuvat kohdilleen, yhteistyö tuottaa mitä kauneimman hedelmän. Haluan vain tuoda esille sen, että todellisen, kaikkia osapuolia hyödyttävän yhteistyön toteutuminen vaatii onnistuakseen

aika paljon
eikä sitä voida
pakottamalla
saada aikaan.

Näin tuumaili tällä kertaa

ARI-MATTI

(yhteistyössä
pitkäaikaisen
kollegan
kanssa)